

(דף ע"ט ע"א) וְהַנּוֹרָא. דָּא יַעֲקֹב. וּבְתִיב, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, פְּתִרְגוּמוֹ, גִּבְר שְׁלִים. שְׁלִים
בְּכָלָא. כְּדָּ כָּל עוֹבְדֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, שְׁלִימִין בְּשְׁלִימוֹ, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים.

תַּנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמְרָא, יוֹמָא חַד תְּהוּהוּ קְאִימְנָא קְמִיָּה דְר' יְהוֹדָה סָבָא, שְׂאִילָנָא לִיה, מָאִי דְכְּתִיב,
(בראשית כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נּוֹרָא וְגו'. מָאִי קָא חָמָא, דְקָאמְר דְאִיהוּ נּוֹרָא. אָמַר לִי, חָמָא שְׁלִימוֹ
דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, דְהָהוּ שְׂכִיחַ בְּהוּא אַתְר, פְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא. וּבְכָל אַתְר דְהוּי שְׁלִימוּתָא
שְׂכִיחַ, אֶקְרִי נּוֹרָא.

אִימְנָא לִיה, אִי הָכִי, אִמְאִי תְרַגּוּמוֹ דְחִילוֹ, וְלָא שְׁלִים. אָמַר לִי, לִית דְחִילוֹ אֶלָּא בְאַתְר דְהוּי
שְׁלִימוּתָא שְׂכִיחַ, וּבְכָל אַתְר דְהוּי שְׁלִימוּתָא שְׂכִיחַ, אַתְקְרִי נּוֹרָא. דְכְּתִיב, (תהלים לד) יִרְאוּ אֶת יְיָ
קְדוּשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו, מִמְשַׁמַּע דְקָאמְר כִּי אֵין מַחְסוֹר, בְּאַתְר דְלִית מַחְסוֹר, שְׁלִימוּתָא
שְׂכִיחַ.

תַּאנָּא (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד, אָמַר ר' יוֹסִי, דָּא הוּא מִשָּׁה, דְכְּתִיב וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים.
מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְזָיו, דָּא הוּא אַהֲרֹן. דְכְּתִיב, (ויקרא טז) וּמִלֵּא חַפְזָיו קְטֹרֶת סַמִּים דְקָה. מִי צָרַר
מַיִם בְּשַׁמְלָה, דָּא אֱלִיָּהוּ. דְכְּתִיב, (מלכים א יז) אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לִפִּי דְבָרִי.
מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְכְּתִיב בֵּיה, (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְרָאָם, אֶל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֶלָּא בְּאַבְרָהָם.

הוּא תַנִּי הָאִי, וְהוּא אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא קְדִישָׁא בְּרִידָּ הוּא. דְכְּתִיב בֵּיה (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים
בְּתַרוּעָה (מִי עָלָה תִקּוֹן בְּסוּד אֶת הָאֹר אִמְנָם בְּתַרוּעָה וַיֵּרֶד בְּסוּד וַיִּבְדֵּל, הַבְּדִילוֹ לֹו אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ
בְּחַפְזָיו, דָּא קְדִישָׁא בְּרִידָּ הוּא, דְכְּתִיב, (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְגו'. מִי צָרַר מַיִם בְּשַׁמְלָה
דָּא קְדִישָׁא בְּרִידָּ הוּא. דְכְּתִיב בֵּיה (איוב כו) צוּרַר מַיִם בְּעֵבְיוֹ. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא קְדִישָׁא
בְּרִידָּ הוּא. דְכְּתִיב בֵּיה, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. תּוֹ אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם
וַיֵּרֶד וְגו', אֱלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע קְטִירֵי עֲלָמָא, אִשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר.

אָמַר ר' יִיסָא, אַתְחַזֵּן מְלוֹי דְר' יוֹסִי, דְלָא מִתְקַיְימָאן. כְּדָ מְטוּ מְלִין אֱלִין לְגַבִּיָּה דְר' שְׁמַעוֹן, אָנַח
יְדוּי בְּרִישִׁיָּה דְר' יוֹסִי וּבְרַכִּיָּה, וְאָמַר שְׁפִיר קָא אִמְרַת, וְהָכִי הוּא. אָמַר לִיה מְנָא לָהּ. אָמַר לִיה
הָכִי אוֹלִיפְנָא מַאֲפָא, דְהָהוּ אָמַר מִשְׁמִיָּה דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא.

יוֹמָא חַד תְּהוּהוּ יְתִיב ר' שְׁמַעוֹן בְּתַרְעָא דְצַפּוּרִי, אָמַר לִיה ר' יִיסָא, הָאִי דְאָמַר ר' יוֹסִי, מִי עָלָה
שָׁמַיִם וַיֵּרֶד וְגו', זְמַנָּא חָדָא אָמַר, דָּא מִשָּׁה. לְבַתֵּר אָמַר, דָּא קְדִישָׁא בְּרִידָּ הוּא. לְבַתֵּר אָמַר, אֱלִין
אַרְבַּע קְטִירִין אִשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר. וְחַמִּינָא לִיה לְמַר דְבְּרַכִּיָּה.

אָמַר לִיה וְדָאִי שְׁפִיר קָא אָמַר, וְהָכִי הוּא, וּבְכָלָא חַד מְלָה, וּבְכָלָהוּ מְלִי אַתְקַיְימוּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּ
הוּא, וּבְכָלָהוּ בְּחַד מִתְקַלָּא סְלָקָא. אַתְרַגִּישׁ ר' יִיסָא בְּמְלוֹי דְר' שְׁמַעוֹן, וְאָמַר וְדָאִי הָאִי הָכִי הוּא,
וְהָכִי אוֹלִיפְנָא מְקַמִּיָּה דְמַר זְמַנָּא אַחֲרָא. וּבְכָלָא שְׁפִיר. (אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם,
אֶל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֶלָּא בְּאַבְרָהָם. דְכְּתִיב, (תהלים פט) כִּי אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. אָבֵל)

אָבֵל סוֹפֵא דְקָרָא מָאִי קָא מַיְירִי דְכְּתִיב, (משלי ל) מַה שָּׂמוּ וּמַה שָּׁם בְּנוּ כִּי תִדְעַ. מַה שָּׂמוּ תִינַח, מַה שָּׁם בְּנוּ מַהוּ. אָמַר לִיהּ, רָזָא דְמַלְאָה הָא אֹלִיפְנָא לְר' אֶלְעָזָר בְּרִי. אָמַר לִיהּ, לִימָא לִי מוֹ, דִּהָא בְּחַלְמֵי שְׂאִילָנָא קָמִיָּה דְמַר הָאִי מַלְאָה, וְאָמַר לִי, וְאֶנְשִׁינָא לָהּ. אָמַר לִיהּ, אִי אִימָא תִדְפַר. אָמַר לִיהּ וְדָאִי. דִּהָא מַה דְאֹלִיפְנָא קָמִי דְמַר יוֹמָא דָּא אֲדַבְרָנָא.

אָמַר לִיהּ רָזָא דְמַלְאָה, הִינְנוּ דְכְּתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל וּכְתִיב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר. וּבְרָזָא עֲלָאָה, וְהָאִי אֶקְרִי בְּנוּ. אָמַר יְנוּחַ דְעֵתִיָּה דְמַר, דִּהָא רָזָא דָּא יִדְעָנָא. אֲדַהְכִי, לֹא אֲדַפַּר ר' יִיסָא, חָלַשׁ דְעֵתִיָּה, אֲזִל לְבִיתִיָּה, אֲדַמּוּן, אֲחִזִּיאָו לִיהּ בְּחַלְמִיָּה, חַד סַפְרָא דְאֲגַדְתָּא, דִּיהוּהוּ כְּתִיב בֵּיהּ, חֲכָמָה וְתַפְאֵרַת בְּמַקְדָּשׁוֹ.

אֲתַעַר, אֲזִל לְגַבְיָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, נָשַׁק יְדוּי, אָמַר, הֲכִי חַמִּינָא בְּחַלְמָא. זְמָנָא אַחְרָא חַמִּינָא בְּחַלְמָא, חַד (דף ע"ט ע"ב) סַפְרָא דְאֲגַדְתָּא דְאֲחִזִּיו קָמָא, וְהוּהוּ כְּתִיב בֵּיהּ, חֲכָמָה וְתַפְאֵרַת בְּמַקְדָּשׁוֹ, חֲכָמָה לְעִילָא, תַּפְאֵרַת לְתַתָּא. בְּמַקְדָּשׁוֹ לְגַבְיָהוּ. וְהֲכִי חַמִּינָא בְּחַלְמָא זְמָנָא חֲדָא. וְהֲכִי אֲשַׁבְחָנָא בְּפוּמָאִי. אָמַר לִיהּ ר' שְׁמַעוֹן, עַד כְּעַן רַבִּיא אַנְתָּ, לְמִיעַל בֵּין מַחְצְדֵי חַקְלָא, וְהָא כֻלָּא אֲחִזִּיאָו לָהּ. וְדָא הוּא דְכְּתִיב, מַה שָּׂמוּ וּמַה שָּׁם בְּנוּ כִּי תִדְעַ. חֲכָמָה שָׂמוּ, תַּפְאֵרַת בְּנוּ.

(תנ"א) (שמות ט) וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים, וּזְבָחָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה, דְּזָכִי לִיקְרָא דָּא, דְאֹרִייתָא אֶסְחִיד בְּגִינִיָּה בְּךָ. (תנ"א ר' יהודה) תָּא חֲזִי, מַה בֵּין מִשָּׁה לְשָׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא. שָׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, כַּד סְלָקִין, סְלָקִין לְעַתְרָא, סְלָקִין לְרַבּוּ, סְלָקִין לְמַלְכוּ, אָבֵל מִשָּׁה כַּד סְלָק, מַה פְּתִיב בֵּיהּ, וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים, וּזְבָחָה חוּלְקִיָּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן אָמְרוּ חַבְרָאִי, הַבָּא לִישְׁתַּחֲוֵי מְסִיעֵין אוֹתוֹ, וְכְתִיב וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים. מַה כְּתִיב בְּתַרִּיָּה, וַיִּקְרָא אֵלָיו יְיָ. דְמָאֵן דְּבָעִי לְאֲתַקְרָבָא, מְקַרְבִּין לִיהּ.

וַיִּקְרָא אֵלָיו יְיָ מִן הַהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְגו'. ר' יִצְחָק פְּתַח, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁבּוֹן חַצְרֵיָּה, וּזְבָחָה חוּלְקִיָּה דִּיהוּא בְּר נָשׁ, דְקוֹדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אֲתַרְעֵי בֵּיהּ, וְקָרִיב לִיהּ, לְמִשְׁרֵי בְּגוּ הִיכְלָא קְדִישָׁא, דְכָל מָאֵן דְאִיהוּ אֲתַרְעֵי בֵּיהּ לְפוּלְחָנִיָּה, רְשִׁים הוּא מְרַשְׁמִין דְלְעִילָא, לְמַנְדַּע דִּהָא הוּא אֲתַבְחַר מִקָּמִיָּה דְמַלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה, לְמִשְׁרֵי בְּמַדּוּרֵי. וְכָל מָאֵן דְאֲשַׁתְּבַח בֵּיהּ הוּא רְשִׁימָא, אַעֲבַר בְּכָל תַּרְעִין דְלְעִילָא, וְלִית דְּיִמְחִי בִידוּי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וּזְבָחָה חוּלְקִיָּה דְמִשָּׁה, דְעָלִיָּה פְּתִיב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב, וּכְתִיב בֵּיהּ (שמות כד) וּמִשָּׁה נָגַשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל וּנְגַשׁ מִשָּׁה לְבַדּוֹ אֶל יְיָ וְהֵם לֹא יָגֹשׁוּ. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב: אֵלֶיךָ נִוְקְבִי, וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אֵלֶיךָ הוֹבְרִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כֹּה תֹאמַר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (במדבר ו) כֹּה תִבְרְכוּ. וּכְתִיב, (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרְכוּכָה, כְּלוֹמַר יִבְרְכוּ כֹה. כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב, בְּאֲמִירָה. וְהִינְנוּ מַסְטְרָא דְדִינָא. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (דברים ד) וַיִּגִּד לְכֶם אֶת בְּרִיתוֹ. וּכְתִיב (דברים כו) הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לְיָי אֱלֹהֶיךָ. לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, הוֹבְרִין, דְאֵתוּ מַסְטְרָא דְרַחֲמֵי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (ס"א י"ס) הוֹאִיל וְאַתִּינָא לְהָא, מַה הוּא הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לִינִי אֱלֹהִיךָ. לִינִי אֱלֹהִינוּ, מִיבְעֵי לִיה. אָמַר לִיה ר' שְׁמַעוֹן, וְכִי הָאִי בְּלַחֲדוּי הוּא. וְהָא כְּתִיב (דברים ח) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִבֵּיתֶךָ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְגו'. (דברים ז) אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ. (דברים ד) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אוֹכְלָה הוּא, וְכָלְהוּ הַכִּי.

אָלָא הַכִּי תְנִינוּ, כָּל הַדֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוֹמָה כְּמִי שְׁיֵשׁ לוֹ אֱלוֹהִי. וְכָל הַדֵּר בְּחוּצָה לְאֶרֶץ הוֹמָה כְּמִי שְׁאִין לוֹ אֱלוֹהִי. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְזִרְעָא קַדִּישָׁא, לְאֶרְעָא קַדִּישָׁא סְלָקָא. וְשְׂכִינְתָא בְּאַתְרָהּ יִתְבָּא. וְהָא בְּהָא תִלְיָא. וּמִשָּׁה לָא קָאמַר אֱלֹהִיךָ, אָלָא לְאִינוּן דְּהוּוּ זְמִינוּן לְמִיעַל לְאֶרְעָא קַדִּישָׁא, וְלִקְבְּלָא אִפִּי שְׂכִינְתָא. וּמַה דִּלָּא אָמַר אֱלֹהִינוּ, מְשׁוּם דְהָא מִשָּׁה לָא זָכָה לְמִיעַל לְאֶרְעָא, וּבְגִינִי כְּה, אֱלֹהִיךָ וְדָאִי בְּכָל אֶתְרָה, מְשׁוּם דְאִינוּן הוּוּ זְמִינוּן לְמִיעַל תַּמּוּן.

אָמַר לִיה וְדָאִי הַכִּי הוּא. אָבַל הַכָּא כְּתִיב, (דברים כו) וּבָאת אֶל חֶפְזִי אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתְּ אֵלָיו הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לִינִי אֱלֹהִיךָ, וְהָא אִינוּן בְּאֶרְעָא שְׂרִיין, מָאִי טַעְמָא אֱלֹהִיךָ, וְלֹא אֱלֹהִינוּ. אָלָא אִינוּן בְּעִיין לְאַחֲזָא וְלְאֹדְאָה, דְּבְגִינִי דְחֶסֶד עֲלָא, זְכָאן לְכָל הָאִי, וְשְׂרִיין בְּאֶרְעָא, וְעָאֵלן לְהֵיבָא אֶרְעָא, וְעָבַד עֲמַהוּן כָּל אִינוּן טְבָאן, וּבְגִינִי כְּה, הוּוּ אָמַרִי מְלִין אֵלִין לְפַתְחָן, (ולא לְפָר נָשׁ אַחֲרָא) דְּכְתִיב הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לִינִי אֱלֹהִיךָ, (וְהַכִּי הוּא וְדָאִי) מְשׁוּם דְאֶתִּי מְסַטְרָא דְחֶסֶד.

כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב, לְהֵהוּא אֶתְרָה דְאֶתְחִזִּי לְהוּ. וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהֵהוּא אֶתְרָה שְׁלִים דְאֶתְחִזִּי לְהוּ, דְהָא יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, תְּרִין דְרַגְוִין אֶסְתַּלְקוּ, וּבְדַרְגָּא חַד סְלָקִין, אָלָא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימוּתָא דְכָלָא

